

Malme og Røshol kraftverk i Fræna kommune, Møre og Romsdal. Oppsummering av høringsuttalelser til konsesjonssøknad.

Vi (Istad Kraft AS) har gjennomgått de seks innkomne høringsuttalelsene til konsesjonssøknaden for Malme og Røshol kraftverk i Fræna kommune. Tre offentlige etater og tre interesseorganisasjoner har gitt uttalelser.

Fræna kommune, Naturvernforbundet, NJFF Møre og Romsdal, Fræna Jeger- og Fiskerforening og Fylkesmannen har på ulike grunnlag innvendinger/merknader mot ett eller flere av aspektene ved prosjektet.

Statens vegvesen har ingen merknader til planene slik de er presentert.

Kommentarer til de enkelte høringsuttalelsene

Vi har valgt å kommentere høringsparter som har innvendinger mot prosjektet først. Våre kommentarer er skrevet i kursiv.

Fræna kommune er positive til lokal utbygging av fornybar kraftproduksjon. Hvis Istad Kraft AS får konsesjon til utbygging mener Fræna kommune at avbøtende tiltak må på plass. Dette innebærer at minstevannføring fra inntaksdammen må være tilstrekkelig og at inngrep i forbindelse med rørtrase og veibygging må gjennomføres så skånsomt som mulig.

Det er foreslått minstevannføring til 0,09 m³/s om sommeren og 0,14 m³/s om vinteren. Dette tilsvarer Q95 som er den vannføringen som overstiges i 95 % av tida ved naturlig vannføring. Når det gjelder at inngrep i forbindelse med rørtrase og veibygging må gjennomføres så skånsomt som mulig, bifaller vi dette. Det vil bli videreformidlet til utførende entreprenør gjennom detaljplan for landskap og miljø.

Saken er behandlet i Plan- og økonomiutvalget i Fræna kommune. Her ble det vedtatt ytterligere to saker i forbindelse med prosjektet. Det må settes en tidsbegrensning på tre år fra igangsetting og det må utredes mulighet for etablering av laksetrapp i forbindelse med utbyggingen.

Det vil gå fint å bygge kraftverket innen tre år fra igangsetting. Når det gjelder utredning av laksetrapp er dette i utgangspunktet et godt tiltak for å bedre forholdene for anadrom fisk i vassdraget. Fiskeundersøkelsene i søknaden viser at strekket fra Litjossen og ned til nedenfor alternativ 1 for kraftstasjonen, ikke har verdi for anadrom fisk. Det ble ikke påvist laks, og fangst av forholdsvis stor "bekkørret" tyder også på at det ikke er sjørret i denne delen av elva. Laksetrapp er isolert sett et godt tiltak, men vi mener det ikke er utbyggers oppgave å utrede og eventuelt etablere en slik trapp.

Naturvernforbundet har befart deler av prosjektområdet og påpeker enkelte mangler ved søknaden. De viktigste punktene er kommentert under.

Naturvernforbundet savner at det aktuelle vassdraget sammenlignes med andre vassdrag i området. De sier dette ofte er en mangel ved slike søknader, og sier at de vil vurdere å klage inn slike mangler framover.

Som naturvernforbundet påpeker er det flere plasser i søknaden nevnt noe om dette. Vi kan si oss delvis enig i at dette kunne vært grundigere utredet på enkelte områder, men mener videre at søknaden gir et tilfredsstillende grunnlag med bakgrunn i veilederen for konsesjonssøknader utarbeidet av NVE.

Naturvernforbundet trekker fram at undersøkelsen kan ha mangler ved at vanskelig tilgjengelige flater rundt Storfossen ikke er undersøkt.

Det er samlet inn kryptogamprøver i foss-enga og i skogen nært Storfossen. Sett bort fra gubbeskjegg, som er rødlistet som nær truet, ble det ikke gjort funn av sjeldne eller truede arter i prosjektområdet. Naturforholdene langs elva tilsier at det kan være noe potensial for rødlistede kryptogamarter. Det er gjennomført grundige undersøkelser, og ut i fra artsinventaret anses derfor potensiale for rødlistede arter som lite.

NJFF Møre og Romsdal påpeker at det bør gjennomføres flere avbøtende tiltak ved en eventuell utbygging. En laksetrapp forbi fossene vil kunne gi stor gevinst for allmenheten og grunneiere langs vassdraget.

Her gjelder samme svar som under svaret til Fræna kommune. Vi er enig i at det vil kunne gi gevinst for allmenheten og grunneiere langs vassdraget, men det bør ikke pålegges utbygger å utrede og eventuelt etablere dette.

NJFF Møre og Romsdal uttaler at det er viktig med minstevannføring med tanke på fisk. De nevner også omløpsventil som ekstra sikkerhet.

Det er kjent at de laveste vannføringene på sommeren og spesielt på vinteren er med å begrense produksjonen av fisk. Foreslått minstevannføring er høyere enn de laveste vannføringene i dag. Vi mener derfor at foreslått minstevannføring er god nok for å opprettholde leveforholdene for fisk.

Montering av omløpsventil blir også nevnt som et avbøtende tiltak.

I løpet av de siste årene har policyen rundt bruken av omløpsventil blitt noe endret. Anadrom fisk har fått ennå større fokus, og vi er enig i at omløpsventil i kraftstasjonen bør vurderes.

Utlekking av gytegrus nedstrøms kraftstasjonen nevnes som et tiltak som må ligge til grunn ved en eventuell utbygging.

Vi stiller oss positivt til alle tiltak som kan hjelpe den anadrome stammen av fisk i elva, men en utbygging vil ikke påvirke elva vesentlig nedstrøms kraftstasjonen, og et slikt tiltak bør gjennomføres av andre enn utbygger.

Fræna Jeger- og Fiskerforening stiller seg positivt til en utbygging av Malme og Røshol kraftverk om det bygges en laksetrapp. De mener laksetrapp er en forutsetning for å bygge kraftverket etter alternativ 1, mens de mener alternativ 2 er betydelig mindre konfliktylt. I tillegg nevnes andre avbøtende tiltak som minstevannføring, omløpsventil, utlegging av gytegrus og coandainntak.

Når de gjelder minstevannføring, omløpsventil og utlegging av gytegrus er dette kommentert tidligere i dokumentet. Fræna JFF skriver at det er feil at områdene ovenfor fossen er uten betydning for blant annet anadrom fisk (i forbindelse med vurdering av Coandainntak). Det er oss blitt kjent at det over mange år har blitt flyttet gytemoden fisk lenger opp i vassdraget. Dette er så vidt vi kjenner til vært gjort uten tillatelse fra Fylkesmannen, og kan dermed ikke brukes som et argument i denne saken. Slike tiltak kan i mange tilfeller være positive, men det bør gjøres med tillatelse og etter en faglig vurdering.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal kommenterer flere punkter i søknaden.

Fylkesmannen fraråder et inntak ovenfor Storfossen, for å beskytte fossesprøytsonen ved fossen.

Fossesprøytsonen er vurdert til å ha verdien C, bl.a. fordi det ikke ble funnet noe sjeldne eller rødlistede arter i forbindelse med fossesprøytsonen. Et kraftverk med inntak nedenfor Storfossen vil ikke være økonomisk gjennomførbart.

Fylkesmannen konstaterer at Malmeelva er laks- og sjørrettførende opp til Litjfossen. De nevner også at det nylig er gjennomført biotopjusterende tiltak i elva og at det over flere år har blitt flyttet gytemoden fisk lenger opp i vassdraget, til Skarområdet. De nevner også ål i sin uttalelse.

Vi har vurdert det til at anadrom grense er nedenfor begge alternativene for kraftstasjon. Grunnlaget for dette er fiskeundersøkelsen som ble gjort i forbindelse med utredningen og personlig meddelelse fra Hans Bjarne Tennøy i Fræna Jeger- og Fiskerforening. Fylkesmannen argumenterer med både de biotopjusterende tiltakene som er gjort i elva og flytting av fisk oppstrøms fossene, og mener dette reflekterer vassdragets verdi som anadrom lokalitet. Vi stiller oss litt undrende til dette, da begge disse tiltakene er gjort uten tillatelse. Dette bekrefter Fylkesmannen selv i korrespondanse 17. oktober 2013 med Ole Kristian Bjølstad (Sweco). NVE ved Ivar Fivelstad bekrefter også at inngrepene i elva er gjort uten søknad hverken til NVE eller grunneier (korrespondanse 21. oktober). Dette er per dags dato en pågående sak, og NVE vil utarbeide en plan for hva som skal gjøres med tiltakene i elva, trolig før året er omme.

Når det gjelder ål er den vanlig i alle kystnære vassdrag på Vestlandet. Det som og er kjent er at det er vassdrag med næringsrike lavtliggende innsjøer som er viktige oppvekstområder for ål. Vi kan ikke se at dette er et slikt vassdrag. I utredningen er det tatt kontakt med lokale hobbyfiskere og grunneiere for å innhente informasjon om ål. Til tross for å ha fisket mye i vannene har de aldri sett tegn til arten i elvene eller vannene. Det kom derimot frem at det ved ett tilfelle fanget en ål i Gunilla. Vi mener datagrunnlaget er tilfredsstillende for at vassdraget kan anses å ikke ha spesiell verdi for arten. Skal det gjennomføres avbøtende

tiltak for ål i forbindelse med kraftverket, må det fremkomme ny informasjon som bekrefter at vassdraget har verdi for ål.

Statens vegvesen har ingen merknader til at det etableres kraftverk.

Mvh

Istad Kraft AS